

Elektronik Gelişmeler Karşısında Karşıt İnceleme Nasıl Yapılmalıdır ?

Dr. Kamber Kaya – YMM

16.02.2022

Neden ?

- 3568 Sayılı Kanun kapsamında YMM Karşıt inceleme tebliğleri 1995 – 1996 Yıllarında 18-19 ve 20 Nolu tebliğlerle ilk düzenlemeler yapıldı,
- Sonrasında 2000 – 2001 yıllarında 27 ve 29 nolu tebliğlerle bugün uygulanan düzenlemeler yapıldı,
- 2007 Yılında YMM bilgi yazıları ile ilgili son düzenlemeler yapıldı,
- Bu düzenlemelerde hiçbir değişiklik yapılmadı,
- Devasa Elektronik gelişmeler karşıt inceleme sürecimizi nasıl etkileyecek ? nasıl etkilemeli ?

Amaç

- Karşıt İnceleme nasıl yapılır, mevzuatını anlatmak olmayacak,
- Kısa genel bilgilendirme,
- Yeminli Mali Müşavirlerin KDV İade sürecinde daha aktif ve verimli olmalarını sağlamaya katkı,
- Ve zorunlu olarak karşımıza çıkacak süreçte ön alma, görüş oluşturma olarak ifade edilebilir,

Denetim Teknikleri - Hatırlatma

- **Yeminli Mali Müşavirlerin Tasdik Edecekleri Belgeler, Tasdik Konuları, Tasdike İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik – Madde 15**
- **Sayım ve envanter incelemesi**
- **Belge incelemesi**
- **Bilgi toplama:** İşletme muhasebe kayıtları ve belgeler konusunda gerekli açıklığın olmadığı hallerde ilgililerden bilgi alınması; alınan bilgilerin tutanakla tespit edilmesidir.
- **Doğrulama:** İşletme kayıtlarında yer alan hususların ilgili üçüncü şahıslar nezdindeki defter ve belgeler üzerinde araştırılarak tespit yapılmak suretiyle doğrulanmasıdır.
- **Karşılaştırma ve puantaj**
- **Analitik inceleme**
- Bu teknikler, işin özelliği, hacmi dikkate alınarak yeminli mali müşavirin belirleyeceği aralıklarla uygulanır.
- Karşıt inceleme bu teknikler kapsamında bir denetim tekniğidir.

Karşıt İnceleme - Kısaca

- Karşıt incelemede amaç tasdike konu işlemin **gerçek mahiyetinin** ortaya çıkarılmasını sağlamaktır.
- Örneğin, KDV iadesi işlemlerinde **karşıt incelemenin amacı**, iade ya da mahsup edilecek **KDV tutarını doğru olarak** belirlemek,
- Tam tasdik kapsamında yapılan karşıt incelemenin amacı ise gelir veya kurumlar vergisi beyannamesinde yer alan **matrah ve vergiye ilişkin** tutarların doğruluğunu sağlamaktır.

Karşıt İnceleme

- İşlemin gerçek mahiyetinin ortaya çıkarılması incelenen işlemin özelliğine, kullanılan **yönteme ve mükelleflere göre farklılık** gösterir,
- Bu nedenle, bu konudaki **sorumluluk yeminli mali müşavire** ait olmak üzere karşıt incelemenin **hangi aşamaya kadar** yapılacağına kural olarak incelemeyi yapan yeminli mali müşavir **karar** verecektir.
- Yeminli mali müşavirler en az işlemlerini tasdik ettikleri mükellefe **mal veya hizmet satan mükelleflerin kayıtlarına inip** gerekli karşıt incelemeyi yapmakla yükümlüdürler.
- **Sahte veya muhteviyatı itibariyle yanıltıcı belge** düzenlenmesi veya kullanılması **ihtimalinin bulunduğu** haller ile benzeri **diğer şüpheli durumlarda** yeminli mali müşavirler herhangi bir **kademe sınırlaması olmaksızın** işlemin gerçek mahiyetini ortaya çıkarıncaya kadar alt kademelere ineceklerdir.

Bazı Hatırlatmalar – YMM'lerin Yetkileri

- **Vergi Usul Kanunu**
- **Defter ve Belgelerle Diğer Kayıtların İbraz Mecburiyeti - Madde 256**
- Gerçek ve tüzel kişiler muhafaza etmek zorunda oldukları her türlü defter, belgemuhafaza süresi içerisinde yetkili makam ve memurların talebi üzerine ibraz ve inceleme için arz etmek zorundadırlar.
- Hesap ve işlemlerin doğrulanması için gerekli kayıt ve belgelerle sınırlı olmak üzere, bu hesap ve işlemlere doğrudan ya da silsile yoluyla taraf olanlara, defter ve belgelerinin tetkiki amacıyla **yeminli mali müşavirler (7104 Sayılı Kanununun 20 ncu maddesiyle eklenen ibare; Yürürlük: 06.04.2018)** ve serbest muhasebeci mali müşavirler tarafından yapılan talepler için de geçerlidir.
- 3568 8/A SMMM'lere yetki

Defter ve Belgelerin Yeminli Mali Müşavirlere İbraz Zorunluluğu

- Vergi Usul Kanununun 256 ncı maddesi hükmü uyarınca, yeminli mali müşavirlerin tasdik ettikleri hesap ve işlemlere **doğrudan ya da silsile yoluyla taraf** olanlar Tebliğ ile belirlenen usul çerçevesinde yeminli mali müşavirlere **defter ve belgelerini ibraz etmekle yükümlüdürler.**
- Bu zorunluluk yeminli mali müşavirler tarafından **tasdik edilen hesap ve işlemler ile ilgili** defter ve belgelerle **sınırlıdır.**

Defter ve Belgelerin Yeminli Mali Müşavirlere İbraz Zorunluluğu

- Defter ve belgelerin ibrazı **yazı ile istenecek** ve karşıt incelemenin kapsamına açık bir şekilde yer verilecektir.
- İlgililer yeminli mali müşavirlerin defter ve belgelerin ibrazına ilişkin taleplerini talep yazısının kendilerine tebliğinden itibaren **15 gün içerisinde** yerine getireceklerdir.
- Yeminli mali müşavirlerce **defter ve belgelerin incelenmesi mükellefin iş yerinde yapılacaktır**. Ancak, iş yerinin uygun olmaması veya iş yerinde incelemenin fiilen imkansız olması ya da mükellefin istemesi halinde, defter ve belgelerin **tarafarca belirlenecek bir yerde** incelenmesi de mümkündür.

Defter ve Belgelerini İbraz Etmeyen Mükellefler Hakkında Yapılacak İşlemler

- Defter ve belgelerini yeminli mali müşavirlere ibraz etmekten imtina edenler hakkında Vergi Usul Kanununun **mükerrer 355 inci** maddesi hükmüne göre işlem yapılacaktır.
- Bu kapsamda işlem yapılabilmesi için, yeminli mali müşavirlerin defter ve belge ibraz edilmesine ilişkin **yazılarında**, defter ve belgelerin ibraz edilmemesinin Vergi Usul Kanununun ilgili maddelerine göre cezai işlem yapılmasını **gerektirdiği belirtilecektir**.
- Yeminli mali müşavirler defter ve belgelerini ibraz etmeyen mükellefleri bunların bağlı oldukları **vergi dairelerine yazılı olarak bildireceklerdir**.

Yeminli Mali Müşavirlerin Öğrendikleri Bilgileri Saklama Zorunlulukları

- Yeminli mali müşavirler işleri dolayısıyla mükellefler ve mükellefler ile ilgili kimseler hakkında öğrendikleri **bilgileri açıklayamazlar** ve kendilerinin veya **üçüncü kişilerin yararına kullanamazlar.**
- Aksi davranışlar **mesleki ve cezai (TCK)** yaptırımları gerektirir.

Vergi Dairelerinden Bilgi İstenmesi

- Yeminli mali müşavirler **tasdik hizmeti verdikleri mükellefler** ve bu mükelleflerin **ticari ilişkide bulunduğu üçüncü kişiler** ile ilgili olarak vergi dairelerinden bilgi isteyebilirler.
- Bilgi isteme yazılarında, mükellefin tasdik hizmeti verilen mükellef ile **bağlantısı ve bilgi istenen konu** açıklıkla belirtilecektir.
- Elde edilen bu **bilgilerin gizliliğine** dikkat edilmesi yasal bir zorunluluktur.
- Yeminli mali müşavirlerin yazılı bilgi talepleri **15 iş günü** içerisinde yerine getirilecektir.

Karşıit İnceleme Süreci ve Belgeler

- Karşıit incelemede amaç tasdike konu işlemin gerçek mahiyetinin ortaya çıkarılmasını sağlamaktır.
- Karşıit İnceleme tutanağı tutanakta yer alan **bilgiler** ve bu durumu teyit eden **bilgi ve belgelerin incelendiğini**, doğruluğunun tespit edildiği,
- Tutanakta incelenecek firma hakkında genel bilgiler yanında ilgili dönemin ve bir önceki dönemin KDV **Beyannameleri**, tahakkuklarını firmanın **defter ve bilgilerine uygun** olduğunu tespit edildiği,
- Bu inceleme defter ve belgeler ve incelenecek dönemin 191 ve 391 muavinleri ile kontrol edildiği, doğru olduğu, kesilen faturaların **defter kayıtlarında yer aldığı** anlamına gelir,
- İşletmede **çalışan sayısını** belirleme için, muhtasar beyannamesi veya SGK bildirgelerinin incelenmesi ve çalışma kağıdı olarak destekleyici belge olarak muhafaza edilmesi gerekir.

Karşıt İnceleme Süreci ve Belgeler

- İlgili firmanın bir yıllık dönemini incelediğimizi düşünelim,
- 13 Adet KDV Beyannamesi,
- 13 Adet KDV Tahakkuku,
- 12 Adet Muhtasar
- 12 Adet Muhtasar Tahakkuku
- 12 Adet BA formu (2021 07 öncesi için)
- Diğer zorunlu belgeler hariç,
- **Yaklaşık 38 ile 62 adet arasında elektronik ortamdaki belgeyi** firmadan veya firmanın SMMM sinden istemek zorunda kalıyoruz, fotokopi alıyoruz, gereksiz stres, tartışma, zaman kaybı yaşıyoruz
- **Teknoloji çağında, teknolojik olanaklardan yararlanamaz haldeyiz,**
- **Bu sürecin sorumlusu biz YMM'ler mi ?**

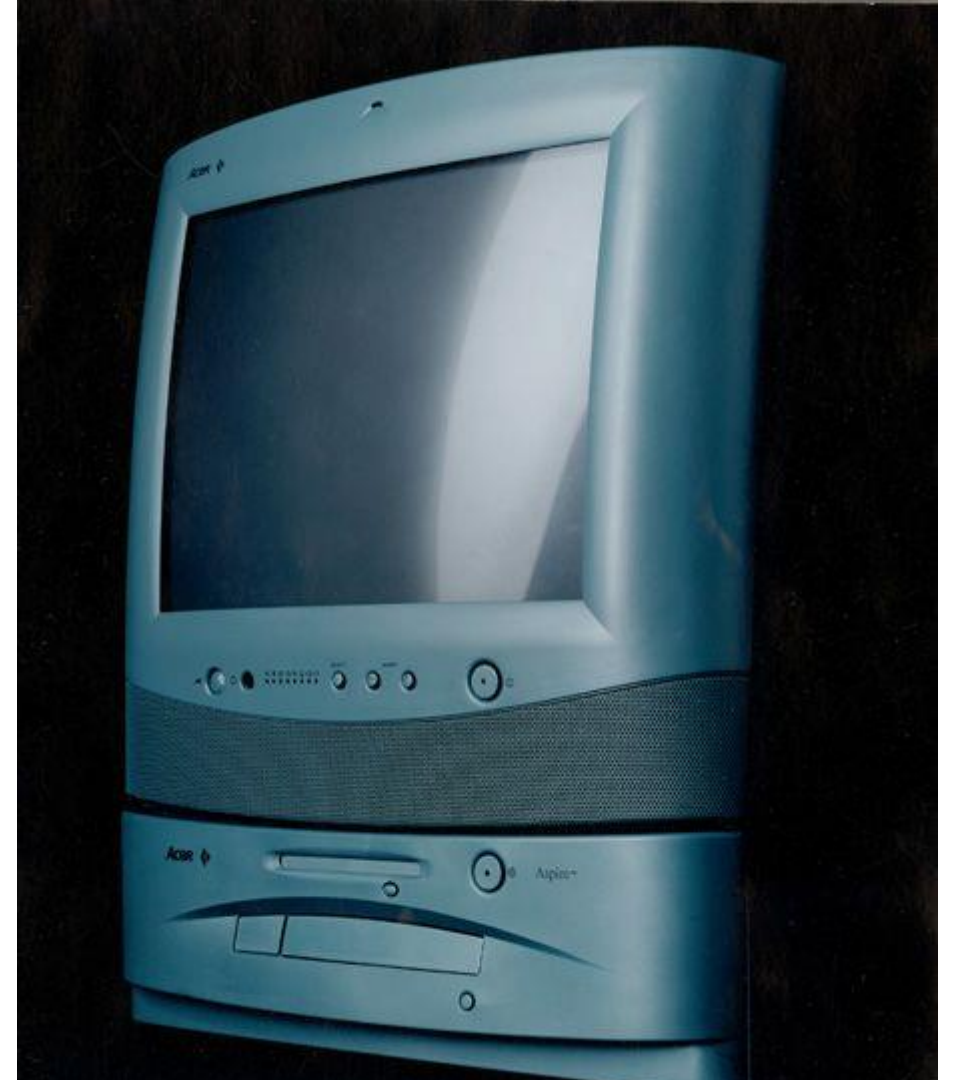
Karşıit İnceleme Süreci ve belgeler

- Tutanağa her dönem en yüksek **10 alım** için dönemin 191 indirim listesi ve defterlerin incelenmesi ve tespiti gerekli,
- Bu bilgiler dışında zorunlu bilgiler bulunmakta,
- Bu bilgiler tebliğlerde yer alan zorunlu hususlar,
- Karşıit İnceleme esasları **30 yıla yakın** bir süreçte hiç değişmedi,
- YMM'ler teknoloji değişse bile **aynı yöntemlerle** çalışmalarını yürütüyorlar,
- Bu durum normal mi ?
- Dünyada bu süreçte neler oldu ?
- Baş döndürücü **teknolojik gelişmeler** gerçekleşti ve devam ediyor,
- Biz YMM'ler bu teknolojik gelişmelerden Karşıit inceleme sürecimizde yeterince faydalanabiliyormuyuz ?

1995 – 1996 da Dünya - Türkiye

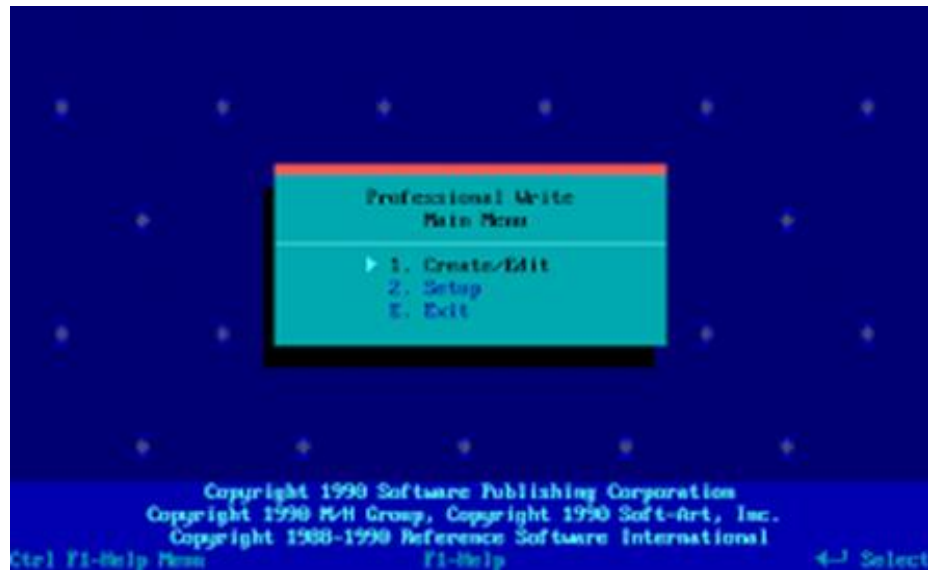
- İlk profesyonel – küçük masa üstü bilgisayarlardan biri, 1990 öncesinde çift disket ile çalışıyordu,
- 2. Görsel 1990 lı yıllarından

Bir görsel

1995 li Yıllarda Kullandığımız Bazı Yazılımlar

Professional Write PW

Lotus 1-2-3

The screenshot shows the Lotus 1-2-3 spreadsheet interface. The menu bar at the top includes: "Range Copy Move File Print Graph Data System Quit", "Global Insert Delete Column Erase Titles Window Status Page Hide". The spreadsheet data is as follows:

EMP	EMP NAME	DEPTNO	JOB	YEARS	SALARY	BONUS
1777	Azizad	4000	Sales	2	40000	10000
81964	Brown	6000	Sales	3	45000	10000
48370	Burns	6000	Mgr	4	75000	25000
58786	Caeser	7000	Mgr	3	65000	25000
49002	Carly	3000	Mgr	5	65000	20000
34791	Babarrett	7000	Sales	2	45000	10000
84984	Daniels	1000	President	8	150000	100000
59937	Dempsey	3000	Sales	3	40000	10000
51515	Bonovan	3000	Sales	2	30000	5000
48338	Fields	4000	Mgr	5	70000	25000
91574	Fiklore	1000	Admin	8	35000	---
64596	Fize	5000	Mgr	3	75000	25000
13729	Green	1000	Mgr	5	90000	25000
55957	Herness	4000	Sales	4	50000	10000
31619	Hodgden	5000	Sales	2	40000	10000
1773	Howard	2000	Mgr	3	80000	25000
2165	Hugh	1000	Admin	5	30000	---
23987	Johnson	1000	VP	1	100000	50000
7166	Laflore	2000	Sales	2	35000	5000

Şimdi... Nereden

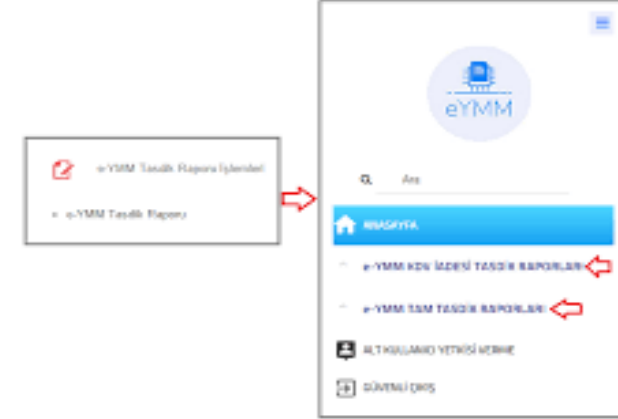
Nereye ?

Programlar Nereden Nereye ?

E Uygulamalar hayatımızda

Elektronik gelişmeler ve Karşıt İnceleme

- Teknolojik gelişmeler ve olanaklar **çok hızlı** arttı,
- **Uzaktan eriřim** m¼mk¼n hale geldi,
- **E İmza** yaygınlaştı,
- Pandemi s¼reci bize **yeni imkanlar, metodlar** getirdi,
- Toplantılarımızı **dijital ortamlarda** yapıyoruz
- Gelir idaresinin **teknolojik alt yapısı ve kapasitesi** çok gelişti,
- **E Uygulamalar** çok geliřti, t¼m s¼reçleri kapsadı,
- T¼m **beyannameler** elektronik ortamda,

YMM LERE KARŞIT İNCELEMAYA SON !!!!!!! YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLERİN KARŞIT İNCELEME YETKİSİ OLMADIĞINI BİLİYORMUSUNUZ?

Mali Müşavir İşveren Sen - Gönd. x +

https://www.facebook.com/26879657323288/posts/1494404657339134/

Internet Explorer yakında kullanımdan kaldırılıyor, ancak Microsoft Edge tüm eski web sitelerinizi Internet Explorer moduyla açabilir. Sorunsuz bir göz atma için Microsoft Edge'e geçin. Göz atma verileriniz ve tercihleriniz de getirilecektir.

Microsoft Edge'e Geçin Daha fazla bilgi edinin

facebook

E-posta veya telefon Şifre Giriş Yap Hesabını mı Unuttun?

Mali Müşavir İşveren Sen Mesaj Gönder

Mali Müşavir İşveren Sen
27 Ocak 2018 ·

YMM LERE KARŞIT İNCELEMAYA SON !!!!!!!
YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLERİN KARŞIT İNCELEME YETKİSİ OLMADIĞINI
BİLİYORMUSUNUZ?
(Lütfen sayfanızda ve gruplarda paylaşınız)
Değerli SMMM meslektaşlarımız;
3 yıldır yazdığımız çok önemli bir konuyu tekrar görüşlerinize sunuyoruz.
Ekte göreceğiniz Van Vergi Mahkemesi nin 2013/9 esas ve 2013/140 sayılı kararında
daaıkıça görüldüğü gibi 213 sayılı VUK nun134 ve 135. maddelerindeki karşıt
inceleme yetkisi Yeminli Mali Müşavirlere tanınmamıştır.
Meslektaşlarımızdan haksız ve hukuksuz şekilde zor kullanarak,, tehdit ederek, faksila
email ile karşıt inceleme isteyen YMM lereartık hiç bir surette karşıt inceleme vermek
durumunda değilsiniz.
Bu durum sadece bu kararla sabit olmayıp, haklarında sahte fatura, sahte vergi iadesi
vs davalar açılan müteselsilen sorumlu tutulan YMM lerin Yargıtayda ki 100lerce
ceza davalarındaki bizzat savunmalarında da bu konuyu vurgulayarak sahtecilikten
kurtulmaya çalışmaktadırlar.
Söz konusu mahkeme kararını aşağıdaki resimlerden (özellikle kırmızı ile yazılan
ifadelere dikkatinizi çekmek isteriz) izleyebilir ve yine aşağıdaki linkten İzmir YMMO
nin sayfasından bulabilirsiniz.
Bunu kendi meslektaşları hukuksuz iş yapsa dahi kurtuluşları için YMM odaları

Facebook'ta Mali Müşavir İşveren Sen'in daha fazla içeriğini gör

Giriş Yap veya Yeni Hesap Oluştur

Aramak için buraya yazın

14:53
13.02.2022

← mbt karşıt inceleme ×

Tümü Gönderiler Kişiler Gruplar Etkinlik

Muhasebe Bilenler Topluluğu

Fatma Günay Özsoy · 3 Şub · 📷

Karşıt inceleme tutanaklarından bunaldık. İşi biz yapıyoruz parayı Ymm götürüyor. Gecikince Mükellefi arıyorlar, onlarda sanki bizim işimiz tam yapmadığımızı düşünüyorlar. Odalardan malesefki çözüm yok. Serkan bey lütfen siz bu konuyu gündeme alırmısınız. Çok vaktimizi alıyor. Fakat hiçbir ücret almadığımız gibi hemen yapılmazsa mükellef gözünde zor duruma düşürüyorlar bizleri...

296

101 Yorum

Beğen

Yorum Yap

Gönder

İlgili anahtar sözcükler

🔍 Fatma Günay Özsoy

🔍 Muhasebe Bilenler

Fatma Günay Özsoy'dan daha fazla gönderi g...

296 >

Şükrü Sertbaş

Kendileri madem bu işten para alıyorlar işin bir bölümünü biz yapıyorsak paranın da bir bölümünü almamız gayet doğal.

1h Beğen Yanıtla Ödül 3

1 ödül

İzzet Doğan

Siz yapmayın Üstad , gelsinler ver evraki eline hazırlayıp gitsinler , ben öyle yapıyorum . Yüz vermeyin

1h Beğen Yanıtla Ödül 2

Şevket Kartal

Mükellefe anlatın sizde bunu ymm nin gelip kendi doldurması gerektiğini. İşgüzarlık yaptıklarını. Eğer herkes anlatırsa bir kamuoyu oluşur. Ben böyle yapıyorum.

1h Beğen Yanıtla Ödül 1

Abdurrahim Demir

Kurallar

Yorum yaz...

296 >

Abdurrahim Demir

500 TL isteyin

1h Beğen Yanıtla Ödül 1 🤔

İsa Karaca Abdurrahim Demir 500 çok d...

TC Şengül Memoğlu

Meslek hayatımda hiç sevmediğim bir is varsa oda karsit inceleme.

1h Beğen Yanıtla Ödül 2

Necati Köse

Ben İstanbul içi ise hiç bir şekilde mail VS gönderemiyorum. Gelip kendileri dolduruyor

1h Beğen Yanıtla Ödül 1

Fatma Güngör Aksoy

Biz doldurmuyoruz sadece verileri mail atıyorum kendileri dolduruyor firma ile de görüşün kaşe imza yapsın diyorum bu şekilde fazla zaman harcamıyorum

1h Beğen Yanıtla Ödül 7

Kurallar

Elektronik gelişmeler ve Karşıt İnceleme

- Firma veya SMMM'lerle **gereksiz yere karşı karşıya** kalıyoruz,
- SMMM – YMM ilişkilerinde devamlı kaşınan ilişkiler (esasinda dayanışma içinde olması gereken, rakip olmaması gereken kesimler)
- Bazen SMMM bürosuna davet ediliyoruz, gitmemizin KDV iade sürecine olumlu bir katkısı yok,
- SMMM arkadaşlarımızın TÜRMÖB, Odalar ve GİB'den akılcı talebi, elektronik ortamda sağlanacak belgeler için çözüm bulunması olmalıdır,
- Çözüm kolay ama ...

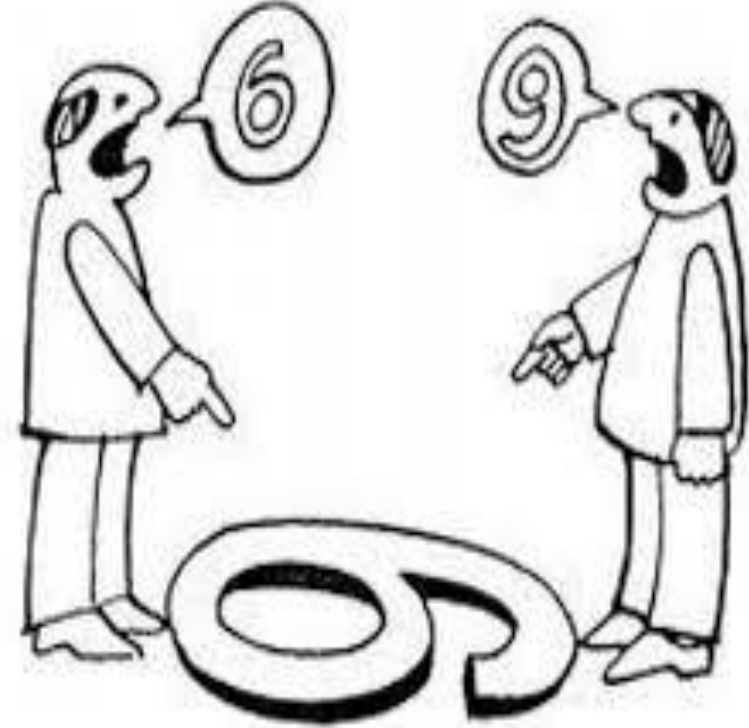
Elektronik gelişmeler ve Karşıt İnceleme

- YMM'ler ilgili firmanın bilgileri yanında **firmayı ve kapasitesini**, teslim konusu işi yapıp yapmayacağını inceler,
- Karşıt inceleme **ilgili firmada yapılması esas**, ilgili firmayı görmeden yapılacak karşıt inceleme eksik, ve yanlış olur,
- SMMM bürosundan ancak tutanağın hazırlanması için **bazı bilgi ve belgeler alınabilir**, tutanağın tamamlanması için **firma görülmeli, tespitler yapılmalı, belgelenmeli**,

Ön Kabuller

- **KDV İade sürecinde YMM denetimi ve raporları gerekli olmaya devam edecektir,**
- YMM'lerin **devreden çıkmaları** süreci içinden çıkılmaz hale getirir,
- YMM'ler mükellefe iade edilen bu tutarların doğruluğundan müteselsil olarak sorumlu olup önemli **risk üstlenmektedir,**
- Karşıt İnceleme YMM'ler açısından **şekil değiştirse bile gerekli** ve vaz geçilmez bir inceleme türüdür, karşıt incelemesiz denetim düşünülmemelidir,
- Karşıt İnceleme olmadan yapılan **denetim yüzeysel kalır** ve Yeminli Mali Müşavirleri daha ağır bir **mesleki risklerle karşı karşıya** bırakır,
- Aksine görüşler Yeminli Mali Müşavirlik mesleğini **gereksiz konuma** sokar,
- Eğitim seviyesi çok yüksek, tecrübeli bir camiadan beklenen daha **nitelikli bir denetim ve raporlama** süreci ve **güven seviyesinin** yükseltilmesidir,

Karşıt İnceleme Nasıl Olmalı ? Tartışalım...

Karşıit İnceleme Nasıl Olmalı ? Tartışalım...

- Öncelikle amacımız;
- Talebimiz son 30 yıldaki **teknolojik değişimler**, gelişmeler ve olanaklardan **azami bir şekilde yararlanarak** inceleme yapmaktır,
- Mükelleflere **ulaşmanın zor olduğu 1990'lı** yıllarda hazırlanan tebliğlerle yürütölen karşıit incelemelerin teknolojik gelişmelere paralel olarak **yeniden kurgulamak** gerekli hale geldi,
- Geçen süreçte büyük **tecrübelerimiz ve birikimlerimiz** oluştu,
- Karşıit inceleme ve YMM Bilgi yazıları dışında **yoğun teknolojik gelişmelerin** içindeyiz,
- Amaç öneri ve katkılarla odalara ve TÜRMÖB'a Gelir İdaresi Başkanlığına **sunulacak görüşlere katkıda** bulunmaktır,

Karşıit İnceleme Nasıl Olmalı ? Tartışalım...

- Karşıit inceleme tutanağıındaki bilgiler inceleme için **gerekli bilgiler**,
- YMM karşıit inceleme yapılacak **firma veya SMMM'si** ile irtibat kurmadan önce **elektronik ortamdaki bilgileri** ve varsa inceleme **raporu bilgileri** doğrudan **sistemden alınabilmeli**, **risk seviyesini** önceden değerlendirebilmeliyiz,
- KDV Beyannameler, tahakkukları, muhtasalar, BA formları vb.
- Bu bilgilerle firmanın diğer kayıtlarını incelemek zaman kaybını engelleyeceği gibi **bilgilerin çapraz kontrolüne** imkan verir,
- Bu şekilde SMMM arkadaşlarımızın üzerindeki **"Angarya" baskısı** azalmış / kalkmış olur,
- Süreç daha **verimli** devam eder,

Karşıit İnceleme Nasıl Olmalı ? Tartışalım...

- Karşıit İnceleme yapılacak firmadan alınacak bilgi ve belgelerin etkinliği için **cezalar ve incelemeler** daha etkin hale getirilmeli,
- Firmadan alınacak **bilgi ve belgeler** konusunda YMM'ler arasında anlayış birlikteliği – **standart, yakınlaşma** olması gerekli,
- Tutanakta **istenen bilgiler**, farklı, SMMM imzasını isteyen, sadece onunla geleni kabul eden,

Karşıit İnceleme Nasıl Olmalı ? Tartışalım...

- Örneğin **391 ve 191 muavini** almadan inceleme doğru ve yeterli olurmu ?
- Firmalardan bilgi ve belge istediğimizde başka YMM'ler **istemiyorlar direnci** kırılmalı,
- Tebliğ ile 191 ve 391 bilgilerinin **E Defter olarak sunulması** veya berat süresi dolmadıysa **191 ve 391 ve 600** hesap muavinlerinin YMM tarafından inceleneceği, **çalışma kağıdı olarak** alınacağı mutlaka vurgulanmalı,
- Karşıit inceleme defter ve belgelerin incelenme sürecini içerir, 191 – 391 muavinleri de bu sürecin doğal parçalarıdır,
- KDV beyannamelerinin defter ve belgelere uygun olduğu nasıl anlaşılır ?

Karşıt İncelemede Kimler İncelenmeli ?

- Karşıt inceleme ile ilgili **ilk süreçler başladığında** elektronik imkanlar bu düzeyde değildi,
- Bu nedenle KDV iadelerinde ilgili firmanın inceleme döneminde İndirim konusu yaptığı **KDV'nin % 80'ini** (bazı hallerde % 50 sini) inceleyip tutanağa bağlanması günümüze kadar devam ediyor,
- Bazen sadece % 80 oranını tutturmak için **teslim konusu mal ile hiç ilgisi olamayan** gereksiz incelemeler yapılıyor,
- İncelemede **amaç teslim konusu malın alımının ve tesliminin gerçekliğini tespit ise paradigma değişikliğinin zamanı geldi....**

Karşıit İncelemede Kimler İncelenmeli ?

- Öneriler,
- Daha önce bahsedildiği gibi incelenecek **alt firmalarla ilgili** elektronik ortamda alınabilecek **bilgiler doğrudan sistem üzerinden** belirli esaslarla alınmalı,
- Bunu için Sözleşme bilgileri veya başka bir bölümden (İnternet VD) inceleme yapılacak firmalar ve vergi no.ları sisteme girilmeli ve aynı anda veya bir süre sonra bu **beyanname ve bildirimler alınmalıdır**)
- Bu bilgiler tutanağa yazılacak **bazı sicil bilgilerini** (örneğin ortaklık yapısı vb) de içerdiginde **çapraz kontrollerimiz amacına ulaşacaktır,**
- Karşıit inceleme yapılacak firmaların seçiminde **sorumluluk YMM ye ait** olmak üzere doğrudan **teslimi yapılan mal veya hizmet ile ilgili** olarak inceleme yapılmalı,
- Üretim konusu bir mal ise **ana girdilerin temini inceleme konusu yapılmalı,** üretimde doğrudan teslim ile ilgili mal ve hizmet alımlarının **asgari % 50'si** inceleme konusu yapılmalıdır.

Karşıt İncelemede Kimler İncelenmeli ? Öneriler

- **Doğrudan teslim konusu ile ilgili olmayan** mal ve hizmet alımlarında ise daha basit bir inceleme metodu uygulanmalıdır. Örneğin **belli büyüklükteki alımların** fatura, irsaliye ve ödeme süreçlerini ve kontrol raporundaki bilgileri incelemekle yetinilebilmeli,
- **Teslimi yapan,** KDV iadesi alınacak firmanın **durumu, kapasitesi,** elektrik tüketimi, çalışan sayıları, **üretim süreci, ana girdileri** inceleme konusu yapılmalı, **görsellerle** belgelenmeli, **temel kapasite ve teslim tutarlarında değişiklik** olduğunda ziyaretler ve belgeleme yenilenmeli,
- **Alt tedarikçiler ile ilgili sorumluluk YMM de** olmak üzere ana teslim konusu girdi incelemesi yapılmalı, **ana teslim konusu girdiler fazla ise asgari % 50 inceleme** yapmalı, YMM bu tahlili KDV iade raporunda yapmalıdır.

Karşıt İncelemede Kimler İncelenmeli ? Öneriler

- **Ana alt tedarikçi'ye mutlaka meslek mensubu YMM gitmeli, firmayı, kapasitesini, teslim konusu ürünü üretme kapasitesini, çalışan sayısını vb incelemeli, gidişini görsellerle belgelemelidir.**
- **Sonraki incelemelerde** alım miktarında bariz **kapasiteyi aşan** yükseklik yoksa, sorumluluk YMM'de olmak üzere **uzaktan bilgi ve belge** ile incelemesini tamamlayabilmelidir,
- YMM Mesleki **bilgi ve mesleki şüphecilik** ve tecrübesini tüm süreçlerde **etkin olarak** kullanmalıdır,
- Bu şekilde **sürecin vaz geçilmez** aktörü olunabilir,
- Belli bir tutarı geçen **mahsuplarda YMM** incelemesinin önü açılabilir,

E Karşıt İnceleme Neden olmasın ? Öneriler

- Sürecin **etkinliği** ile Vergi **inceleme raporu ile alınabilen** ve uzun süren KDV iadelerinde YMM'lere görev verilebilir.
- YMM'nin teslimi yapan, KDV iadesini alacak olan mükellefi ve teslim konusu **ana girdiyi teslim eden / üreten mükellefi ziyareti bir çok riski yok edeceği** gibi, YMM'lerin **güvenilir bir inceleme** yapmasına yol açacaktır,
- Zira YMM'ler kişisel bilgi ve yeterlilikleri nedeniyle bu sürecin **ana aktörü olup**, bu süreç **güven seviyesini** daha artıracaktır,

E Karşıt İnceleme Neden olmasın ? Öneriler

- YMM Karşıt incelemesinde Defter ve belgelerin **ibrazı yazı ile** istenmekte,
- Bu süreç daha **pratik hale getirilmeli, E Tebligat sistemi** YMM'lerin **defter ve belge ibraz yazılarının gönderilmesi için** kullanılabilmelidir,
- Yeminli Mali Müşavirlere Defter ve **Belge İbraz Etmeyenlere Uygulanan Cezalar Caydırıcı hale getirilmeli**, cevap süresinin etkinliği sağlanmalı,
- Yeminli Mali Müşavirlerin **Vergi Dairelerinden Bilgi Talebi İnternet Vergi Dairesi Üzerinden** Yapılabilmeli ve süreç etkin işlemelidir,
- **YMM Bilgi yazıları yeniden kurgulanmalı, talepler dijital ortamda yapılmalı, e-bilgi yazısı alınabilmeli,**

E Karşıt İnceleme Neden olmasın ? Öneriler

- YMM olarak artık **raporlarımızın** önemli bölümünü **elektronik ortamda** veriyoruz. (Tam Tasdik raporları, KDV iadesi tasdik raporları, ÖTV tasdik raporları vb) Tubitak Ar-Ge Tasdik raporları (kısmen)
- Tüm YMM'lerde **Elektronik İmza** var,
- YMM'ler **elektronik süreçlerin** tam içinde,
- **E Karşıt İncelemenin zamanı** gelmedimi ?
- **Eksik olan ne ?**

E Karşıt İnceleme Neden olmasın ? Öneriler

- Bilgiler elektronik ortamda temin edilip, Karşıt inceleme tutanağı hazırlanıp **GİB – E İmza uygulaması benzeri bir uygulama ile tutanaklar imzalanmalı,**
- Bu imza **platformu GİB, TÜRMOB veya YMM odaları** tarafından hazırlanıp kullanılmalı,
- İlk etapta **mükellefin E İmzası yok ise imzalı PDF belgesi üzerine YMM'nin dijital E İmzası** yeterli olabilir.
- **Bu şekilde gereksiz zaman, kargo masrafları, kağıt tüketimi, bürokrasi azaltılabilir,**
- **Dijital ortamda teslim alınan Karşıt İnceleme tutanakları E YMM KDV iadesi raporuna yine dijital ortamda ilave** edilebilir. (Bugün ıslak imzalı olarak ayrıca vergi dairelerine teslim yapılmaktadır.)³⁹

E Karşıt İnceleme Neden olmasın ? Öneriler

- Bu şekilde karşıt incelemeler **amacına uygun** yapılmış olur,
- YMM'ler mutlaka belgelemek kaydı ile iade talep eden mükellefe **gidişlerini ve ön incelemelerini** belgelemeli,
- Aynı şekilde teslim konusu ürünle ilgili **ana girdiyi üreten / teslim eden** mükellef daha etkin bir inceleme sürecine tabi tutulur,
- Ana teslim konusu teslimler **dışındaki alımlar için farklı**, analitik incelemelerle YMM incelemesini yapabilir, belgeleyebilir.
- Bu şekilde YMM'lerin **daha etkin, sonuç alıcı ve güvenilir** inceleme ve raporlama süreci gerçekleşebilir,
- Ve YMM'ler Teknolojik gelişmeler karşısında bu **olanaklardan azami ölçüde yararlanmış** olacaklardır.
- **Kargo ve mail ile karşıt inceleme yapılmamalı, ancak sürece hazırlık için belgeler istenebilir,**

E Karşıt İnceleme Neden olmasın ? Öneriler

- Tutanakta yer alacak 10 firma konusunda farklı uygulamalar giderilmeli, en yüksek mal ve hizmet alımı yapılan 10 ayrı firma konusu netleşmeli,
- Özellikle **yüksek tutarlı, indirim listesi** olan mükellef karşıt incelemelerinde toplam fatura adedi ve tutarı için ilave çalışma yapmanın zorluğu var, pratik bir yararı yok,
- **10 Yüksek farklı alımın yazılması** konusunda uygulama birliği sağlanmalı,
- Zaten alımlar Kontrol raporlarında kontrole tabi tutuluyor, bu konu da netleştirilmeli,
- **Çapraz kontrol için** inceleme döneminin **E Fatura, E arşiv faturalarına** YMM'lerin ulaşması faydalı olur.

E Karşıt İnceleme Neden olmasın ? Öneriler

- Sistemden yararlanmak, dijital olanaklardan yararlanmak YMM'lerin daha **etkin çalışmasını ve yararlı** olmasına yol açar,
- **Sistemden ne şekilde yararlanılacağı** tarafların karşılıklı görüşmeleri ile çözüme kavuşabilir,
- Zor değil, yeter ki istensin, faydalı olacağına inanılsın, **ortak akıl ile**
- “karşıt inceleme tutanaklarının ve teyit yazılarının da manyetik ortamda elde edilmeleri ve manyetik ortamda raporlara eklenmesi sağlanırsa, yeminli mali müşavirlik yapanlar işlerini daha kolay, hızlı, ekonomik ve güvenilir bir şekilde yerine getirebilecekleri gibi, **karşıt incelemeler için fiziki olarak daha az temas kuracakları için**, bir nebze da olsa **korona virüs** kapma risklerini azaltmalarına yardımcı olacaktır.”

E Karşıt İnceleme Neden olmasın ? Öneriler

- Sistemin **güvenli bir şekilde işlemesi** ve yetkili olmayan kişilerce ve amacı dışında kullanılmaması için tedbir alınabilir,
- **Yetkilendirme ve kontrol** mekanizması kurulabilir,
- **Etrafımız E Uygulama – E Denetim, Dijitalleşme**
- Bazı programlar E Faturaları doğrudan muhasebeleştirilmeye başlamış, bir çok **muhasebe süreci otomatik** hale gelmekte,
- Dünya **Teknoloji çağını** yaşıyor...
- **Bizde içindeyiz, ama Karşıt inceleme süreci bundan hiç etkilenmiyor, sürdürülemez...**
- Bu sunumda makalelerini dijital ortamda okuduğum, yararlandığım YMM Meslektaşlar Sn. Bülent Ak, Haldun Güler, Murat Zeren, Erhan Selim'e teşekkür ederim.

- **Sabrınız için teşekkür ederim...**

- **kamberkaya@endeksdenetim.com**